

kun tager konkret stilling til procedure-spørgsmål; medens de for så vidt angår substansen er således affattede, at de er åbne for mere end en fortolkning. Det var imidlertid prisen for at få dem accepteret af både øst og vest. Dette er typisk for de principper, der opregnes i resolutionen om ikke-spredning af atomvåben; de opstillede principper muliggør således forskellige fortolkninger om tilladeligheden af at oprette multilaterale atomstyrker; stormagternes mulighed for at nå til enighed hænger snævert sammen med spørgsmålet om, hvorvidt, under hvilken form og i hvilket omfang Forbundsrepublikken Tyskland skal deltage i NATOs atomforsvar.

6. Det langsommere tempo i afviklingen af *kolonialismen* og *apartheid-politikken* har naturligt skabt stadig større utålmodighed blandt de afro-asiatiske lande, der nu råder over flertallet i Generalforsamlingen.

Det lykkedes under 20. samling disse lande — med støtte fra østblokken — at benytte deres stemmemæssige styrke til at gennemtvinge en afgørelse om, at simpelt flertal var tilstrækkeligt til vedtagelsen af bl. a. den generelle koloniresolution, der i år betegner kolonialismen som en trussel mod fred og sikkerhed, og som krævede militærbaser i kolonierne nedlagt. Denne afgørelse strider muligvis mod FN-pagtens art. 18's ordlyd, og i hvert fald mod artiklens formål, der må være, at ethvert vigtigt substansspørgsmål kræver to tredjedels flertal for vedtagelse. Det er åbenbart, at en sådan udvikling vil bidrage til at svække FN's virksomhed og prestige, fordi resolutioner af denne art ikke vil blive efterlevet i praksis, og fordi den mulighed fortabes, der hidtil har eksisteret, for med en tredjedel af stemmerne at standse eller modificere kontroversielle resolutioner. I denne forbindelse kan det i øvrigt mere generelt konstateres, at på samme måde som vesten i FN's barndom benyttede sit flertal til at få vedtaget resolutioner, der ofte var rettet mod Sovjetunionens aggressive udenrigspolitik, gennemtvinger de afro-asiatiske lande i dag resolutioner, der ofte er rettet mod vestlig passivitet på områder af væsentlig betydning for disse lande.

I koloni- og apartheid-debatterne i 4. udvalg og det særlige politiske udvalg var det

Syd-Rhodesia, Sydafrika og Portugal, der stod i centrum. Desuden blev den vestlige verden i almindelighed, og de vestlige stormagter i særdeleshed på grund af deres økonomiske interesser i Afrika, skarpt angrebet som værende medansvarlige for kolonialismens og racismens fortsatte eksistens i det sydlige Afrika. I spørgsmålet om Portugals kolonier måtte NATO stå for skud.

a) *Syd-Rhodesias* uafhængighedsbestræbelser under det nuværende mindretalsregime gav anledning til harme og vrede og til talrige udfald mod Storbritannien, for at have truffet utilstrækkelige modforholdsregler. Allerede før mindretalsstyrets ensidige uafhængighedserklæring havde Generalforsamlingen uden vestlig støtte vedtaget en resolution, der bl. a. anmodede Storbritannien om med alle midler, herunder militære, at hindre gennemførelsen af uafhængighed, med mindre denne baseredes på lige og almindelig valgret. Samme dag som det hvide mindretalsregime erklærede Syd-Rhodesia uafhængigt, den 11. november 1965, vedtog Generalforsamlingen næsten enstemmigt en resolution, der fordømmer uafhængighedserklæringen, opfordrer Storbritannien til at bringe oprøret til afslutning og anbefaler Sikkerhedsrådet uopsætteligt at behandle sagen. Den følgende dag vedtog Sikkerhedsrådet en lignende resolution, og den 20. november vedtog rådet den vigtigste resolution i sagen, der betegner oprørsituationens fortsættelse som en trussel mod mellemfolkelig fred og sikkerhed og opfordrer alle stater til at afstå fra at forsyne det illegale regime med våben, og gøre deres yderste for at afbryde alle økonomiske forbindelser med Syd-Rhodesia, herunder at gennemføre en olieembargo.

b) I *apartheid-spørgsmålet* tog Danmark et skridt videre ad den vej, som man var slået ind på under 18. Generalforsamling i 1963. Det var allerede en del af den da anlagte politik, at presset på den sydafrikanske regering burde opretholdes og forstærkes. Den sydafrikanske regerings fortsatte afvisning af de nordiske tanker om et samarbejde med FN for at afvikle apartheidpolitikken og oprette et ikke-racialt samfund kunne kun bestyrke dette standpunkt. Når det nu fandt udtryk i et resolutionsforslag, som var